

شناخت انواع بیمه (۱۷)

آموزش

■ در ادامه سلسله مطالب شناخت انواع بیمه، در این شماره سومین بخش انواع بیمه‌های حوادث انفرادی و همچنین دومین قسمت از خطرات اضافی (تبعی) بیمه آتش سوزی ارابه می‌شود. توجه شما را به این مباحث جلب می‌کنیم.

انواع بیمه‌های حوادث انفرادی (۳)

جهت فرد معین و مشخصی که مشخصات او در محل مربوطه بیمه‌نامه قید می‌گردد صادر می‌شود و بدیهی است منحصرأ فردی که مشخصاتش قید گردیده بیمه می‌باشد و لاغیر، در صورتی که در بیمه‌نامه حادثه شخصی بی‌نام مشخصات شخصیه فرد بخصوصی قید نمی‌گردد و به عبارت دیگر می‌توان گفت در بیمه‌نامه حادثه شخصی بی‌نام، بیمه شده با سمت و مشخصه‌ای از این نوع تعیین می‌شود، مانند بیمه‌نامه حادثه سرنشین که هر فردی که سرنشین وسیله نقلیه‌ای (اتومبیل، قطار، هواپیما و...) باشد و مادامی که سرنشین آن وسیله نقلیه بخصوص است بیمه شده تلقی می‌گردد. در کشور ما بیمه‌نامه‌های حادثه

در واقع در گذشته دور که استفاده از اتومبیل سواری شخصی و رانندگی آن امری معمول نبوده بیمه‌نامه حادثه شخصی مخصوص حوادث رانندگی اتومبیل به صورت مجزا صادر می‌گردیده است. در خصوص بیمه‌نامه حادثه شخصی همان گونه که قبلاً نیز یادآوری گردید، امروزه پوشش بیمه‌نامه به صورت معمول، پوشش ۲۴ ساعت شبانه‌روز و جهت حوادث ناشی از کار و حوادث زندگی خصوصی می‌باشد مگر اینکه بنا به تمایل بیمه‌گذار فقط بیمه‌نامه جهت حوادث ناشی از کار صادر گردد. بیمه‌نامه حوادث شخصی از نظر شناسایی شخص بیمه شده به دو نوع با نام و بی‌نام نیز تقسیم می‌شود. بیمه‌نامه حادثه شخصی بانام در واقع بیمه‌نامه‌ای است که

در گذشته بیمه‌نامه حوادث انفرادی به صورت‌های زیر نیز صادر می‌گردید:
- بیمه حادثه شخصی ناشی از کار.
- بیمه حادثه شخصی جهت حوادث ایجاد شده در زمان زندگی خصوصی شخص بیمه شده.
- بیمه حوادث رانندگی اتومبیل.
- بیمه حوادث مخصوص ایام مسافرت.
- بیمه حوادث ورزشی و شکار.
با عنایت به اینکه امروزه استفاده از اتومبیل امری عادی گردیده لذا حوادث ناشی از تصادفات اتومبیل و در صورتی که بیمه شده رانندگی اتومبیل را به عهده داشته باشد، مشروط به داشتن گواهینامه مجاز و متناسب با نوع وسیله نقلیه جزو پوشش‌های بیمه حادثه شخصی می‌باشد و

شخصی بی‌نام به صورت گروهی صادر می‌گردد، مانند بیمه‌نامه حادثه سرنشین مسافران اتوبوس‌ها، بیمه‌نامه حادثه سرنشین مسافران قطارها، بیمه‌نامه حادثه بی‌نام جهت بازدیدکنندگان شهربازی‌ها، بیمه‌نامه حادثه بی‌نام تماشاگران سینماها و...

لازم به یادآوری است جهت شهربازی‌ها، سینماها و... و یا سرنشین‌های وسایل نقلیه می‌توان به صدور بیمه‌نامه مسؤلیت نیز مبادرت نمود، بدیهی است دامنه پوشش بیمه‌نامه حادثه بی‌نام وسیع‌تر است و در واقع جهت استفاده از پوشش بیمه حادثه، احتیاجی به احراز و اثبات مسؤلیت نیز نمی‌باشد و به صرف وقوع حادثه و خطرات بیمه شده بیمه‌گر متعهد است.

بیمه‌های حوادث شخصی از نظر تعداد بیمه‌شدگان به دو نوع انفرادی و گروهی تقسیم می‌شوند، در بیمه‌نامه حوادث شخصی فردی و یا انفرادی بیمه شده یک نفر می‌باشد و در صورتی که تعداد بیمه‌شدگان از حدود ۳۰ نفر بیشتر باشند مبادرت به صدور بیمه‌نامه حادثه شخصی گروهی می‌گردد.

بیمه‌نامه حادثه گروهی در اغلب کشورهای دنیا و از جمله در شرکت‌های بیمه کشور ما بیمه‌نامه‌ای آشنا و شناخته شده است که به دلیل نازل بودن نرخ حق بیمه و ساده بودن مراحل صدور آن توسعه و گسترش خوبی یافته و روز به روز توسعه بیشتری می‌یابد. به منظور آشنا شدن با مزایای مختلف بیمه‌نامه حادثه گروهی ذیلاً به تعدادی از آن‌ها اشاره و سپس شرایط لازم جهت صدور بیمه‌نامه حادثه گروهی ذکر می‌گردد:

۱- سهولت مراحل صدور بیمه‌نامه: در

بیمه‌نامه حادثه گروهی به علت تعداد زیاد بیمه‌شدگان و تجانس گروه و احتمال کم انتخاب بد، به ضرر بیمه‌گر مراحل ارزیابی خطر بسیار ساده و در بعضی از مراحل به کلی حذف می‌شود و حتی متناسب با تعداد افراد گروه متقاضی بیمه، سن، شغل و مبلغ بیمه مورد تقاضای آنان ممکن است به تکمیل نمودن پرسشنامه سلامتی بسیار مختصری اکتفا گردد.

۲- نازل بودن نرخ حق بیمه: اصولاً

نرخ‌های حق بیمه بیمه‌نامه حادثه گروهی به دلیل نازل بودن هزینه‌های اداری و بیمه‌گری از نرخ‌های حق بیمه بیمه‌نامه حادثه انفرادی کمتر و با توجه به تعداد بیمه‌شدگان گروهی تخفیف تعداد نیز منظور می‌گردد.

جهت اعمال نرخ حق بیمه بیمه‌نامه حادثه گروهی، روش‌های متفاوتی است از قبیل: تقسیم متقاضیان بیمه بر اساس مشاغل اصلی و جنبی آنان به طبقات شغلی مختلف، مبنی بر اینکه در گروه چند نفر متقاضی بیمه طبقه شغلی ۱، چند نفر متقاضی بیمه طبقه شغلی ۲ و... قرار دارند و جهت هر گروه نرخ حق بیمه مربوط به آن گروه اعمال و سپس نتیجه را بین کلیه متقاضیان بیمه گروه سرشکن نموده و بدین ترتیب نرخ میانگین که نرخ گروه است به دست می‌آید و یا روشی که فعلاً مورد عمل شرکت‌های بیمه کشور ماست که به مشاغل اصلی و جنبی اکثریت گروه توجه می‌شود و در صورتی که شغل غالب افراد گروه اداری و مشاغل کم خطر مشابه باشد در گروه شغلی ۱ و در صورتی که شغل غالب و اکثریت افراد گروه (حدود ۷۵٪ تعداد) مشاغل نسبتاً پرخطر باشد، گروه شغلی ۲ منظور می‌گردد.

نرخ‌های حق بیمه مورد عمل جهت

خطرات: فوت، نقص عضو و ازکارافتادگی

کامل و دایم برای گروه شغلی ۱ و ۲ گروهی فوق‌الذکر به ترتیب معادل ۱/۲ و ۱/۶ در هزار مبلغ بیمه در نظر گرفته می‌شود، مگر برای گروه‌های شغلی کاملاً پرخطر و در صورتی که اکثریت گروه دارای مشاغلی مانند: غواصی، خلبانی و... باشند، بدیهی است بنا به مورد، نرخ حق بیمه متفاوت است.

۳- وجود مهلت‌های مختلف متناسب با شرایط قرارداد جهت پرداخت حق بیمه و افزایش اسامی بیمه‌شدگان و...

۴- اعتبار و استناد به مدارک مثبت بیمه‌گذار.

۵- شرط تمدید قرارداد.

۶- ادامه مزایای قرارداد جهت افراد بازنشسته.

شرایط لازم جهت صدور قراردادهای گروهی (اشخاص)

برای انعقاد قرارداد گروهی لازم است موارد زیر در نظر گرفته شود:

۱- بیمه‌گذار شخصی حقیقی و یا حقوقی است که رابطه‌اش با بیمه‌شدگان به دلیلی

روش پرداخت حق بیمه

در بیمه‌های گروهی

پرداخت حق بیمه در بیمه‌های گروهی به دو صورت تسهیمی و غیرتسهیمی صورت می‌گیرد:

روش پرداخت حق بیمه به صورت غیرتسهیمی در صورتی است که حق بیمه توسط بیمه‌گذار و یا بیمه‌شدگان به تنهایی پرداخت گردد و در صورتی که قسمتی از حق بیمه توسط بیمه‌گذار (کارفرما) و قسمت دیگر توسط بیمه‌شدگان (کارکنان) پرداخت شود روش را تسهیمی گویند. هر چند که تعیین هر یک از روش‌های فوق منوط به وضعیت اقتصادی طرفین و خصوصاً بیمه‌گذار است، لکن هر یک از روش‌ها دارای مزایایی می‌باشد و به صورت بسیار خلاصه محاسن روش تسهیمی عبارت است: امکان به دست آوردن پوشش‌های بیمه‌ای مطلوب‌تر، به دلیل امکان پرداخت حق بیمه بیشتر، مشارکت بیشتر بیمه‌شدگان در تعیین شرایط قرارداد، اهمیت بیشتر مزایای بیمه‌ای در نظر بیمه‌شدگان.

خطرات بیمه شده: به موجب مفاد شرایط عمومی بیمه‌نامه حادثه شخصی تحقق خطرات زیر نیز جزو تعهدات بیمه‌گر محسوب می‌شود:

- غرق شدن، مسمومیت، تاثیر گاز، بخار یا مواد خورنده مانند اسید.
- ابتلاء به هاری، کزاز و سیاه زخم.
- دفاع مشروع بیمه شده.
- اقدام به نجات اشخاص و اموال از خطر.

بیمه‌نامه حوادث مشتریان و

بازدیدکنندگان: در بسیاری از کشورها موسسات بازرگانی، فروشگاه‌ها، هتل‌ها، نمایشگاه‌ها و ... به موجب مقررات

الف: به صورت مبلغ ثابت:

برای مثال جهت کلیه دانشجویان سال اول ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و جهت کلیه دانشجویان سال دوم ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

ب: بصورت مضربی از حقوق ماهیانه کارکنان:

مناسب‌ترین میزان جهت تعیین مبلغ بیمه به روش اخیرالذکر معادل ۶۰ تا ۱۲۰ برابر حقوق ماهیانه کارکنان است و معمولاً ملاک تعیین مبلغ بیمه حقوق ثابت در نظر گرفته می‌شود (و یا مزایایی که جنبه استمرار دارد مانند مزایای فوق العاده شغل: حقوق ثابت + مزایای شغل).

همانگونه که قبلاً اشاره گردید مبلغ بیمه در بیمه‌های گروهی نمی‌بایست به میل و دلخواه بیمه شده باشد و مبالغ بیمه به صورت گروهی جهت کل افراد گروه و یا جهت هر طبقه خاص به صورت یکنواخت در نظر گرفته می‌شود برای مثال:

دسته اول: جهت کلیه کارکنانی که حقوق ماهیانه آنها کمتر از ۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد: ۶۰ برابر حقوق ماهیانه حداقل مبلغ .... ریال.

دسته دوم: جهت کلیه کارکنانی که حقوق ماهیانه آنها بیشتر از ۵۰۰,۰۰۰ ریال باشد: ۱۲۰ برابر حقوق ماهیانه حداکثر .... ریال. با توجه به اینکه حقوق کارکنان غالباً با تورم تعدیل می‌شود لذا در صورتیکه مبلغ بیمه به صورت مضربی از حقوق ماهیانه باشد مبلغ بیمه نیز به مرور و با اضافه شدن حقوق اضافه می‌گردد. طبیعی است در حالتی که مبلغ بیمه به صورت مبلغ ثابت نیز باشد امکان افزایش آن موجود است که گاه به فراموشی سپرده می‌شود و یا در مدت‌های طولانی این عمل صورت می‌گیرد که در نتیجه پاسنخگوی تورم نخواهد بود.

غیر از موضوع بیمه قرارداد مورد بحث باشد. بیمه‌شدگان قرارداد گروهی مانند: وام گیرندگان از یک بانک، اعضای اتحادیه‌ها و تعاونی‌های مختلف، دانشجویان دانشگاه، کارکنان شرکت‌ها و ...

۲- تعداد اعضاء گروه متقاضی بیمه غالباً نمی‌بایست کمتر از ۳۰ تا ۵۰ نفر باشند.

۳- کلیه افراد سازمان و یا گروه خاصی بیمه شوند و یا حداقل ۷۵ درصد از کلیه اعضاء و یا گروه خاص تحت پوشش قرار گیرند. در غیر این صورت با توجه به اینکه احتمال انتخاب بد به ضرر بیمه‌گر وجود دارد، تسهیلات قرارداد گروهی ملحوظ نظر قرار نمی‌گیرد.

۴- رعایت هماهنگی‌های لازم در جهت تعیین مبلغ بیمه به نحوی که هیچ یک از بیمه‌شدگان اختیار در تعیین آن نداشته باشند و در صورتی که مبالغ بیمه مختلف و متفاوت در نظر است می‌بایست به این موضوع توجه شده و سرمایه‌های متفاوت نیز جهت طبقات و گروه‌های مشخص و ضمن برقراری ضابطه‌ای معین منظور گردد. مانند این که سرمایه بیمه دانشجویان سال‌های مختلف با هم متفاوت باشد و یا این که سرمایه بیمه کارکنان مشغول در کارخانه و کارگاه با سرمایه بیمه کارکنان دفتری متفاوت باشد، در غیر این صورت نیز بعضی از تسهیلات قرارداد گروهی اعمال نمی‌گردد. زیرا ممکن است در صورتیکه تعیین مبلغ بیمه در اختیار بیمه‌شدگان باشد، کسانی که اصطلاحاً خطر بد هستند مبلغ بیمه بیشتر را انتخاب کنند.

نحوه تعیین مبلغ بیمه

در بیمه‌های گروهی

در بیمه‌های گروهی مبلغ بیمه به دو صورت تعیین می‌شود:

پوشش است (بعضی از کارکنان موسسه). نحوه تعیین نرخ حق بیمه بیمه‌نامه مذکور بر اساس: نحوه و نوع کار موسسه، وسعت سطح و ساعات کار، متوسط تعداد مشتریان و بازدیدکننده‌ها و مواردی از این قبیل می‌باشد و بیمه‌نامه برای پوشش‌های فوت، نقص عضو و ازکارافتادگی و هزینه‌های پزشکی صادر می‌شود و پوشش غرامت روزانه و یا هفتگی در بیمه‌نامه مذکور معمول نمی‌باشد.

حوادث (بی‌نام گروهی) اقدام می‌نمایند و با صدور بیمه‌نامه مذکور در صورتی که علت حادثه بی‌احتیاطی خود بازدیدکننده نیز باشد و برای مثال در خصوص بروز حوادثی مانند زمین خوردن، سقوط از پله‌های برقی، برخورد با درهای شیشه‌ای و... نیز بیمه‌گر متعهد پرداخت غرامت بوده و احتیاجی به اثبات و احراز مسؤلیت نمی‌باشد و علاوه بر آن بعضی از استثنائات بیمه‌نامه مسؤلیت در خصوص بیمه‌شدگان نیز در بیمه‌نامه حوادث دارای

موظفند مسؤلیت حقوقی خود را در قبال مشتریان و بازدیدکنندگان بیمه کنند که در این خصوص بیمه‌نامه مسؤلیت صادر می‌گردد و بدیهی است جهت بررسی و پرداخت خسارت می‌بایست مسؤلیت بیمه‌گذار احراز گردد و در مواردی که علت حادثه منحصرأ به بازدیدکننده و مشتری ارتباط پیدا کند، بیمه‌نامه مذکور فاقد پوشش است. لذا صاحبان موسسات فوق‌الذکر برای جلوگیری از لطمه وارده به شهرت و معروفیت خود به اخذ بیمه‌نامه

خطرات اضافی (تبعی) بیمه آتش‌سوزی (۲)

آن، رادر قبال دریافت حق بیمه‌های ناچیزی تحت پوشش قرار می‌دهند و در صورت بروز خسارت به عنوان بازویی کمکی در جهت جبران زیان، وارد مهلکه

شیمیایی و نفتی خسارات هنگفت ایجاد شده است. در جهت جبران خسارات مذکور، بیمه‌گران در کنار بیمه آتش‌سوزی صادره برای موارد بیمه شده خطر ناشی از

۳- سقوط هواپیما و یا قطعات و اشیائی که از آن ساقط می‌شود

بعضاً در طول سال شنیده می‌شود که در نقاط مختلف جهان به علت سقوط هواپیما ضایعات غیرقابل جبرانی به وجود می‌آید. اگر از خسارت و زیان‌های جانی وارده به اموال و اشخاص داخل هواپیماها و وسایل پرواز بگذریم، به خسارات مالی و جانی وارده در اثر این سقوطها - که اموال و اشخاص مستقر بر روی زمین - می‌رسیم. با توجه به بحث ما که مقوله مربوط به خسارت مالی می‌باشد یکی دیگر از خطراتی که به عنوان خطر تبعی و یا اضافی بیمه آتش‌سوزی توسط بیمه‌گران تحت پوشش قرار می‌گیرد. خطر مربوط به سقوط هواپیما یا هلیکوپتر و یا اشیاء و قطعاتی است که از آن ساقط می‌گردد.

کم اتفاق نیفتاده است که در اثر سقوط هواپیما و یا هلیکوپتر بر روی ساختمان‌های مسکونی و یا صنعتی و یا انبارهای کالا و یا منابع ذخیره مواد

۴- شکست شیشه

یکی دیگر از خطراتی که به صورت خطر جنبی بیمه آتش سوزی تحت پوشش قرار می‌گیرد، خطر شکست شیشه می‌باشد که معمولاً باعث خسارات عمده‌ای می‌گردد، بدیهی است خسارات ناشی از شکست شیشه علی‌رغم این‌که ممکن است از نظر مبلغ غیر قابل تحمل نباشد، ولی در هر حال به عنوان یک صدمه مالی می‌تواند تاثیرگذار باشد، قبل از هر چیز باید دانست از آنجا که تعداد موارد بیمه شده برای خطر شکست شیشه علی‌الاصول به تعدادی نمی‌باشد که به پیروی از قانون اعداد بزرگ پاسخگوی خسارت آن باشد، لذا این خطر به همراه خطر آتش سوزی بیمه می‌شود. در گذشته خطر شکست شیشه طی بیمه‌نامه جدا ولی ضمیمه بیمه‌نامه آتش سوزی به بیمه‌گذاران و متقاضیان ارایه می‌گردید، ولی اخیراً طی چند سال گذشته اکثر بیمه‌گران در ایران ترجیح داده‌اند که خطر مربوط به شکست شیشه را که به صورت خطر تبعی یا اضافی آتش سوزی یا بهتر بگوییم خطر آتش سوزی می‌باشد طی الحاقیه منضم به بیمه‌نامه آتش سوزی ارایه نمایند. از آنجا که در بیمه خطر شکست شیشه احراز وقوع حادثه چندان سهل و میسر نمی‌باشد و به زبانی خسارات مربوط شکست شیشه عملاً بهر علت تحت پوشش قرار می‌گیرد بیمه‌گران در زمان ارایه این پوشش شرایطی را قائل می‌شوند که بنا به اقتضا نزد بیمه‌گران مختلف متفاوت می‌باشد به عنوان مثال بعضی از بیمه‌گران شیشه‌های با ضخامت کمتر از ده میلیمتر را نمی‌پذیرند یا بعضی دیگر شیشه با ابعاد غیراستاندارد را که به صورت سفارشی تهیه می‌شود تحت پوشش قرار نمی‌دهند آنچه قابل ذکر است این‌که هرچه ضخامت شیشه بیشتر و ابعاد آن کوچکتر باشد بمراتب احتمال شکست

عنوان استثنائات الحاقیه مربوط به پوشش خطر ناشی از سقوط هواپیما یا هلیکوپتر و یا اشیاء و قطعاتی که از آن‌ها ساقط می‌گردد، در شرایط چاپی درج و منعکس می‌گردد. باید توجه داشت دامنه پوشش بیمه‌ای این شرایط در هیچ مورد از مبلغ یا مبالغی که در هر بند بیمه‌نامه قید و درج گردیده تجاوز نخواهد نمود. از آنجا که به موازات توسعه شهرها و نقاط صنعتی احتمال وقوع چنین خطراتی رو به افزایش بوده عملاً سازمان‌های هواپیمایی کشورها در محدوده شهرها و نقاط مسکونی و صنعتی سعی نموده‌اند کولیدورهای پرواز (مسیرهای پرواز) را به نحوی تعیین و مشخص نمایند که حتی المقدور هواپیماها و هلیکوپترها مجبور به پرواز از روی نقاط مسکونی و صنعتی نباشد و یا حداقل مسیر پروازی از روی چنین مواردی انجام شود، به تبع همین مهم بیمه‌گران نیز برای پذیرش خطر پیش گفته به دو عامل نقاط نزدیک به فرودگاه و نقاط دور از فرودگاه توجه نموده و ضمن اینکه حق بیمه مربوط به پذیرش خطر را با توجه به دو عامل فوق تعیین نموده‌اند، با استفاده از تجارب و دانش‌های مربوط به فن ناوبری هوایی نقاط دور و نزدیک به فرودگاه‌ها را تعیین و ملاک اعمال ضریب نرخ حق بیمه را مشخص نموده‌اند به عنوان مثال فاصله میان نقطه حرکت هواپیما تا جایی که هواپیما از زمین کنده شده به سطح پرواز اولیه می‌رسد به عنوان شعاع هوایی نقاط نزدیک به فرودگاه تلقی و حق بیمه متعلقه به این‌گونه اماکن بیشتر از حق بیمه مواردی است که خارج از محدود مذکور قرار دارند. باید توجه داشت که ارایه پوشش مذکور توسط بیمه‌گران همواره در جهت نیل به هدف حفظ و حراست دارایی و جبران خسارات احتمالی موجود می‌باشد.

می‌شوند. گاهی اتفاق می‌افتد که هواپیما یا هلیکوپتر سقوط نمی‌کند بلکه اشیاء یا قطعاتی از آنها جدا شده به زمین سقوط می‌نماید و در این مسیر خساراتی را ایجاد می‌نماید، که به علت قوانین فیزیکی از قبیل نیروی جاذبه زمین، شتاب، وزن و حجم خسارت ایجاد شده بسیار زیاد می‌باشد از جمله مواردی که به عنوان اشیاء ساقط شده از هواپیماها می‌توان نام برد باک‌های یدکی بعضی از انواع هواپیماها می‌باشد که در بعضی از موارد خلبانان با اراده خود آنها را از هواپیما جدا می‌کنند. در این پوشش کلیه خسارات وارده ناشی از خطر بیمه شده توسط بیمه‌گر قابل جبران می‌باشد مگر آنکه خسارت وارده قابل انتساب به جنگ و عملیات و مأموریت‌های جنگی باشد، که در این‌گونه موارد مطابق روال موجود در کلیه بیمه‌نامه‌ها و پوشش‌های بیمه‌ای خسارت غیرقابل پرداخت و مستثنی شده می‌باشد. یکی دیگر از مواردی که در این نوع پوشش بیمه‌ای خسارت قابل پرداخت نمی‌باشد مواردی است که هواپیما یا هلیکوپتر با اجازه بیمه‌گذار مبادرت فرود آمدن نماید. البته بحث در این مورد و به‌طور عمده مشمول مواردی است که به‌علت گوناگون و فرودهای اجباری بیمه‌گذار به هواپیما یا هلیکوپتر و یا هر وسیله پرنده دیگری مجوز فرود در املاک و یا زمین‌های نزدیک و همجوار یا وابسته به مورد بیمه صادر می‌نمایند، یا به عبارت دیگر بیمه‌گذار با علم به اینکه ممکن است فرود وسیله پرنده مخاطراتی به همراه داشته باشد، موافقت خود را با فرود اعلام می‌نماید، بدیهی است در فرودهای اجباری هر چند فرود به دستور و فرمان مقامات نظامی انجام شود خسارت احتمالی وارده جزو تعهدات بیمه‌گر نبوده و عملاً قابل پرداخت نمی‌باشد. معمولاً این موارد به

انجام تعمیرات، بیمه‌گذار موظف است احتیاط‌های لازم در جهت حفظ و نگهداری شیشه را به عمل آورد. در صورتی که محل نصب شیشه خاصی در محل مورد بیمه تغییر یابد و یا در مورد مکان‌های تجاری و غیرصنعتی نوع فعالیت در محل مورد بیمه تغییر نماید، می‌بایست موافقت و تایید بیمه‌گر با تغییر مورد نظر و ادامه پوشش بیمه‌ای اخذ گردد. بدیهی است چنانچه این اقدامات انجام نشده باشد، پوشش بیمه‌ای خود بخود باطل و کان‌لم‌یکن تلقی خواهد شد. در بیمه شکست شیشه، خسارات مستقیم و غیرمستقیم ناشی از خطرات زلزله، طوفان، تندباد و هرگونه تغییرات جوی و عوامل طبیعی، جنگ، حمله دشمنان خارجی، عملیات جنگی، قیام،

موارد بیمه شده - تحت پوشش خطر برخورد اجسام خارجی - مستثنی می‌نمایند. در پوشش خطر شکست شیشه معمولاً هزینه مربوط به یراق‌ها و قاب‌ها و حفاظ‌ها و ساخت ویتترین‌ها، تحت پوشش قرار نمی‌گیرد و هزینه این قبیل موارد که در جهت ایجاد امکان تعویض شیشه شکسته شده انجام می‌گیرد می‌بایست توسط بیمه‌گذار تقبل گردد. در بیمه شکست شیشه پس از وقوع حادثه منجر به خسارت، کلیه بازایافت‌های ناشی از حادثه می‌بایست توسط بیمه‌گذار حفظ و نگهداری گردد زیرا مالک آنها بیمه‌گر می‌باشد و در صورت تمایل می‌تواند آنها را دریافت نماید. با توجه آسیب‌پذیری شیشه‌ها در مواقعی رژه‌ها، تزیین و برگزاری جشن و همچنین

آن - در نتیجه حوادثی که وقوع آنها برای احراز دشوار و مشکوک می‌باشد - کمتر است، در نتیجه تمایل بیمه‌گران به تحت پوشش قرار دادن این نوع از شیشه‌ها بیشتر است، از طرفی با توجه به آسیب‌پذیری شیشه در مقابل خطرات بیمه شده ضریب نرخ حق بیمه آن نسبتاً زیاد می‌باشد، لذا بیمه‌گران در جهت ایجاد بازار مناسب برای بیمه شکست شیشه از ارایه پوشش بیمه برای خطر اضافی بر خود اجسام خارجی به موارد بیمه‌ای که دارای شیشه می‌باشند به علت نازل بودن ضریب نرخ حق بیمه خطر برخورد اجسام خارجی خودداری می‌نمایند یا اینکه در صورت ارایه پوشش بیمه‌ای برای مواردی که دارای شیشه می‌باشند طی شرایطی شیشه‌های مورد بیمه از اعداد

شورش، انقلاب داخلی و حکومت نظامی یا اقدامات احتیاطی مقامات انتظامی و یا اقداماتی که به امر مقامات دولتی انجام گردد، مستثنی می‌باشد. از دیگر مواردی که جزو تعهدات پوشش بیمه شکست شیشه نمی‌باشد، خسارات وارده شیشه‌های ترک‌خورده و همچنین خسارات ناشی از انجام کارهای گوناگون بر روی شیشه، از قبیل ایجاد کانال و یا حکاکی روی آن می‌باشد ضمناً خراشیدگی روی شیشه به هر دلیلی جزو تعهدات بیمه‌گر قرار نمی‌گیرد. در بیمه خطر اضافی شکست شیشه، بیمه‌گذار موظف است ابعاد دقیق هر یک از شیشه‌ها با ضخامت آن را ذکر نماید، تا بیمه‌گر مراتب را در الحاقیه‌های صادر یا احیاناً صورت‌های ضمیمه قید نماید، تا در زمان وقوع حادثه تطابق مشخصات شیشه‌های خسارت دیده با آنچه در اسناد و مدارک بیمه‌گر درج گردیده مشکلی ایجاد نماید و بدین طریق مراتب رضایت بیمه‌گذار و سهولت انجام کارشناسی توسط بیمه‌گر فراهم گردد. در بیمه شکست شیشه، برای ایجاد حسن توجه و مراقبت خاص از مورد بیمه، معمولاً قسمتی از جبران خسارت تحت عنوان فرانشیز به عهده بیمه‌گذار محول می‌گردد تا بیمه‌گذار بیش از پیش در حفظ و نگهداری و همچنین اعمال احتیاط‌های لازم اقدام نماید، حداقل فرانشیز مورد عمل معمولاً از ۱۵ درصد خسارت کمتر نمی‌باشد.

۵- خطر ترکیدن لوله آب و ضایعات آب و برف و ترکیدن تانک‌های آب

یکی از مرسوم‌ترین و رایج‌ترین خطرات اضافی که به ضمیمه بیمه آتش‌سوزی تحت پوشش قرار می‌گیرد و معمولاً متقاضی نسبتاً زیادی نیز برای آن

وجود دارد، خطر ترکیدن لوله آب و ضایعات آب و برف و ترکیدن تانک‌های آب می‌باشد که به طور خلاصه تحت عنوان بیمه آبدیدگی از آن نام می‌بریم. در این نوع بیمه به علت این‌که ابعاد خسارت گاهی بسیار وسیع می‌باشد بیمه‌گران برای ارایه پوشش مذکور، بازدید اولیه از مورد بیمه را به صورت پیش شرط اعلام می‌نمایند و به شرطی خطر آبدیدگی را بیمه می‌نمایند که پس از بازدید اولیه از مورد بیمه، گزارش سلامت کامل مورد بیمه در دست باشد و هیچ اشاره‌ای به نقاط آسیب دیده ناشی از آبدیدگی - بهر عنوان حتی وجود طوق‌های زرد آب - نشده باشد. معمولاً بیمه‌گر برای موارد خسارت دیده‌ای که قبلاً ترمیم شده نیز چندان تمایلی به ارایه پوشش بیمه‌ای ندارد. از طرفی با توجه به اینکه خطر بیمه شدنی ارتباط به مواردی مانند لوله‌ها دارد که اکثراً در زیر خاک مدفون می‌باشند و از وضعیت کیفی آنها به سهولت نمی‌توان آگاهی به دست آورد، لذا بیمه‌گران در مواردی که مورد بیمه، قدیمی، فرسوده و یا مستهلک می‌باشد، با احتیاط خاص پوشش بیمه‌ای را ارایه می‌نمایند. تا قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی در صنعت بیمه ایران ارایه پوشش مربوط به خطر آبدیدگی با ضریب نرخ ثابت انجام می‌گردید، ولی از بعد از انقلاب ضریب نرخ حق بیمه خطر آبدیدگی ناشی از ترکیدن لوله‌های آب و ضایعات آب و برف از یکدیگر جدا شده و تفکیک گردیده است. لذا بیمه‌گذاران می‌توانند بنا به نیاز خود پوشش مربوط به خطر ترکیدن لوله‌های آب یا ضایعات آب و برف را با پرداخت حق بیمه مربوطه به صورت انفرادی یا توأم تهیه نمایند. در مورد هر یک از پوشش‌های مذکور نکاتی وجود دارد که بطور توأم به آنها اشاره می‌کنیم، ضمناً لازم است بدانیم که وجاهت

تهیه هر یک از پوشش‌های مذکور بنا به اقتضاء در موارد مختلف با تشخیص بیمه‌گذار و نیاز بیمه‌ای قابل تعیین می‌باشد. به عنوان مثال ارایه پوشش بیمه ضایعات آب و برف برای آپارتمان‌هایی که در طبقه سوم از یک ساختمان پنج طبقه بدون دارا بودن بالکن در یکی از طرفین، عملاً استفاده‌ای ندارد. در بیمه آبدیدگی با توجه به شرایط از پیش تعیین شده، موارد زیر جزو تعهدات بیمه‌گر می‌باشد: خسارات ناشی از آبدیدگی که به علت ترکیدن لوله‌های آب، تانک‌ها و تاسیسات ایجاد می‌شود با خسارات ناشی از لبریز شدن آب از هر یک از موارد مذکور فوق به شرطی در محل مورد بیمه نصب شده باشد و این خسارات به علل برشمرده‌ای که در آینده به عنوان استثنائات درج می‌گردد حادث نشده باشد. خسارت‌های ناشی از آب باران و ذوب شدن برف در ساختمان‌ها مشروط بر آنکه آب از طریق بام یا در اثر ترکیدن یا گرفتگی لوله‌ها یا لبریز شدن آبروهای شیروانی و ناودان‌ها به محل مورد بیمه نفوذ کرده باشد. منظور از لوله‌های آب و دستگاه‌ها کلیه لوله‌ها، شاه لوله‌ها و دستگاه‌ها غیر از آبفشان‌های اتوماتیک و دیگ‌های بخار غیر از دیگ‌ها بخار خانگی می‌باشند که برای انتقال و یا استفاده از آب و بخار از آنها استفاده می‌کنند.

مبحث مربوط به مواردی که تحت پوشش بیمه آبدیدگی نمی‌باشند می‌بایست به طور مفصل و مبسوط مورد بررسی قرار گیرد و لذا توضیحات بیشتر در مورد پوشش بیمه آبدیدگی و موارد استثناء شده در پوشش مذکور در شماره آینده از نظر تان خواهد گذشت.